

UTDANNINGSMODUL I MILJØBEHANDLING I PRAKSIS

Studieplan

Nettbasert med samlinger
Deltid

Innhold

1	Bakgrunn for utdanningsmodul i miljøbehandling i praksis.....	3
1.1	Mål for utdanningsmodul i miljøbehandling i praksis.....	3
2	Opptakskrav.....	3
3	Forventet læringsutbytte	3
4	Organisering og omfang	4
5	Faginnhold	5
5.1	Sentrale tema	5
5.2	Studiekrav.....	5
5.3	Litteratur og andre læremidler.....	6
6	Undervisnings- og læringsformer.....	6
7	Vurdering.....	6
8	Modulbevis.....	6

1 Bakgrunn for utdanningsmodul i miljøbehandling i praksis

Miljøbehandling er behandling og oppfølging uten bruk av medisiner. Målet med miljøbehandlingen er at personen får bruke sine ressurser og leve et så aktivt og meningsfullt liv som mulig. Å tilrettelegge for et meningsfullt og selvstendig liv er ifølge nasjonale planer og styringsdokumenter et satsingsområde i eldreomsorgen i Norge (*Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet, Nasjonal faglig retningslinje om demens (2017), Demensplan 2025 (2020) og Forskrift om en verdig eldreomsorg (Verdighetsgarantien) (2010)*). Miljøbehandling består av mange ulike komponenter som virker sammen: Verdier, relasjoner, samhandling, sosialt miljø, struktur og ulike aktiviteter. I tillegg påvirkes miljøbehandlingen av fysiske rammer, personens dagsform, funksjonsnivå og symptomer. Kompetanse til å planlegge, gjennomføre og evaluere miljøbehandlingstiltak for eldre er derfor etterspurt i dagens og fremtidens eldreomsorg.

1.1 Mål for utdanningsmodul i miljøbehandling i praksis

Utdanningsmodulen skal utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk forståelse som tar initiativ til å kartlegge, planlegge, iverksette og evaluere miljøtiltak i samarbeid med pasienter, andre yrkesgrupper og eventuelt pårørende og frivillige.

2 Opptakskrav

Autorisasjon som helsefagarbeider og andre med tilsvarende fagbakgrunn (hjelpepleiere, omsorgsarbeidere).

3 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet for utdanningsmodulen deles inn i områdene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene tilsvarer nivå 5.1 i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrives som:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
Kunnskaper er: forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer innenfor fag, fagområder og / eller yrker.	Ferdigheter er: evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter.	Generell kompetanse er å kunne anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i ulike situasjoner gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning i studier og yrke.

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om miljøbehandling for eldre
- har kunnskap om kartleggingsverktøy som anvendes og fremmer miljøbehandling til eldre

- har innsikt i relevant lovverk for helse- og omsorgssektoren, samt i nasjonale planer og retningslinjer
- har kunnskap om helse- og omsorgstjenester til eldre og kjennskap til ansvar og oppgaver innen miljøhandling for ulike aktører og samarbeidsparter
- kan oppdatere sin kunnskap om miljøbehandling til eldre for å kunne identifisere og vurdere behov for å iverksette og evaluere miljøbehandlingstiltak
- forstår hvordan miljøbehandling kan bidra til å skape mestring, aktivitet, trivsel og velvære hos eldre

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende kunnskap om miljøbehandling for å iverksette tiltak som fremmer mestring, aktivitet, trivsel og velvære hos eldre
- kan kartlegge pasienters interesser, ønsker og preferanser for å tilby individuelt tilpassede miljøbehandlingstiltak
- kan anvende kartleggingsverktøy for å identifisere pasientens individuelle behov
- kan samarbeide med pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper om miljøbehandling til eldre pasienter
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for å tilpasse miljøbehandling til eldre pasienter
- kan identifisere faglige, juridiske og etiske problemstillinger i arbeidet med miljøbehandling

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for lovverket, samt faglige og yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innen helse- og omsorgstjenesten
- har utviklet en etisk grunnholdning som ivaretar pasientens rett til brukermedvirkning og deltakelse i miljøbehandling
- har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd og kommunikasjon i situasjoner med pasienter, pårørende og kollegaer
- kan utføre miljøbehandling etter individuelle behov, i tråd med prinsippene for personsentrert omsorg
- kan bygge relasjoner med frivillige, pårørende og kollegaer på tvers av avdelinger og etater for å bidra i samarbeidet om miljøbehandlingstiltak til eldre
- kan bidra til å utvikle miljøbehandlingstiltak gjennom kunnskapsdeling, veiledning, faglig og etisk refleksjon på arbeidsplassen

4 Organisering og omfang

Utdanningsmodulen i miljøbehandling i praksis har et omfang på 10 studiepoeng. Den kan gjennomføres som en frittstående modul eller den kan inngå som en av de valgbare modulene i fagskoleutdanningen i eldrehelse. Utdanningsmodulen gjennomføres over 10 uker og organiseres som følger:

- 8 nettsamlinger á 2 timer etter kl. 12 på en fast ukedag
- 2 fysiske samlingsdager fra kl. 09-15
- Egeninnsats og veiledning
- 3 studiekra

5 Faginnhold

5.1 Sentrale tema

a) Miljøbehandling som metode

- Teorigrunnlag
- Verdigrunnlag: Personsentrert omsorg
- Tilrettelegging av omgivelser og fysiske rammer

b) Forankring og organisering

- Brukermedvirkning og deltakelse
- Observasjon og kartlegging
- Miljøbehandling individuelt og/eller i gruppe
- Gundersons modell for miljøprosesser (strukturert miljøbehandling)
- Samarbeid med pårørende og frivillige
- Planlegging, gjennomføring og evaluering

c) Aktiviteter som miljøbehandling

- Dagliglivets aktiviteter
- Dyreassistert miljøbehandling
- Eksistensielle behov, tro og livssyn
- Fysisk aktivitet og trening
- Kognitiv stimuleringsterapi
- Kreativ aktivitet
- Kunstterapi
- Minnearbeid
- Musikk
- Sansehager
- Sansestimulering

5.2 Studiekra

Følgende 3 studiekra må gjennomføres og består for å kunne bestå utdanningsmodulen:

Studiekra og tittel	Vurderingsform
Studiekra 1 Innhenting av pasientinformasjon	Muntlig deltakelse på samling Skriftlig oppgave
Studiekra 2 Planlegging av miljøbehandling	Muntlig deltakelse på samling Skriftlig oppgave

Studiekrav 3 Gjennomføring og evaluering av miljøbehandling	Muntlig deltakelse på samling Skriftlig oppgave
--	--

5.3 Litteratur og andre læremidler

- Tretteteig, S. (Red.). (2020). *Psykiske sykdommer hos eldre*. Forlaget Aldring og helse.
  - Røsvik, J. Kap. 12. *Miljøet og aktiviteter som behandling*. Forlaget Aldring og helse.
- Tretteteig, S. (Red.). (2016). *Demensboka*. Forlaget Aldring og helse.
  - Tretteteig, T. og Røsvik, J. Kap. 12 *Personsentrert omsorg*
  - Tretteteig, T. og Røsvik, J. Kap. 16 *Miljøbehandling - introduksjon*
  - Holthe, T. Kap. 17 *Dagliglivets aktiviteter som miljøbehandling*
  - Holthe, T. Kap. 18 *Betydningen av et tilrettelagt miljø*
  - Tretteteig, S., Tangen G.G.T., Storjord, M.S. Kap. 19 *Miljøbehandling - ulike arbeidsformer og aktiviteter*
  - Gonzalez, M. og Kirkevold, M. Kap. 20. *Sansehage som miljøbehandling for personer med demens*
  - Røsvik, J. Kap 21. *Fagutvikling og leing*
- Røen, I. & Storlien, M. S. (2015). *Strukturert miljøbehandling i demensomsorgen*. Forlaget Aldring og helse.
- Meld. St. 15 (2017-2018). *Leve hele livet*. Helse- og omsorgsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/?ch=1>
- Aktuelle lover og forskrifter, <https://lovdata.no/>

6 Undervisnings- og læringsformer

Følgende læringsformer er aktuelle i utdanningsmodulen:

- Ferdighetstrening
- Forelesning
- Gruppearbeid
- Refleksjon
- Arbeidskrav og studiekrav
- Veiledning

7 Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene for modulen og gjennomføringen av bestemte studiekrav danner grunnlag for vurderingen. Det gis en sluttvurdering i hver modul med bestått/ikke bestått.

8 Modulbevis

Etter fullført og bestått utdanningsmodul utstedes det et modulbevis hvor det angis utdanningsmodulens tittel og omfang i antall studiepoeng.